75406 - Yardım isteyenlerden hangisine yardım etmek daha evladır

Soru

Birden çok ihtiyaç sahibi olduğunda hangisine öncelik verilir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi: şüphesiz ihtiyaç sahiplerine yardım etmek ve yoksullara sadaka vermek dinimizde en faziletli davranışlardandır.

Yüce Allah şöyle buyurdu: "Onlar ki; gece-gündüz, gizli-açık, mallarını infak ediyorlar. İşte Allah katında (ebedî âlemde) onlar için ücretleri vardır. Onlara ne (gelecek) korkusu ne de (geçmişin) üzüntüsü vardır." Bakara/274

İhtiyaç büyüdükçe sadakanın önemi o kadar büyük olur. Zira ihtiyaçların giderilmesi, şeriatın en yüce amaçlarındandır.

Ömer bin Hattab Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veya yedirip içirerek yahut başka bir ihtiyacını karşılayarak, bir mümini sevindirmektir.) Tabarani Mucemul Evsat 2/202, Elbani sahih el Terğib 2090

Şeyh İbn Useymin şöyle dedi:

Şayet "Ayette geçen sekiz guruptan hangi guruba zekatın verilmesi daha evladır?" diye sorulursa:

Cevap: En fazla ihtiyaç sahibi olan gurup, diğerlerden daha önceliklidir. Genellikle fakirler ve yoksullar daha ihtiyaç sahibi olurlar. Bu nedenle yüce Allah ayetin başına onları zikretmiştir: "Sadakalar (zekâtlar), Allah'tan bir farz olarak ancak fakirler, düşkünler, zekât toplayan memurlar,

kalpleri İslâm'a ısındırılacak olanlarla (özgürlüğüne kavuşturulacak) köleler, borçlular, Allah yolunda cihad edenler ve yolda kalmış yolcular içindir. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

"Mecmu Fetava İbn Useymin 18/ 251

"Zekatı hak eden gurupların tümü eşit derecede değiller. Zira Maliki mezhebine göre zekat veren kimsenin zor durumda olanı diğerlerin üzerine tercih etmesi menduptur. Hatta gerektiğinde diğer guruplardan daha fazla verilebilir. El mevsua el Fıkhiye 23/303 23/303

Fakir veya ihtiyaç sahibi, hastalık veya engellilik gibi nedenlerden dolayı iş yapamaz durumdaysa sadaka verilmesi elzem olur. Yüce Allah şöyle buyurdu: "(Sadakalar) kendilerini Allah yoluna adayan, yeryüzünde dolaşmaya güç yetiremeyen fakirler içindir. İffetlerinden dolayı (dilenmedikleri için), bilmeyen onları zengin sanır. Sen onları yüzlerinden tanırsın. İnsanlardan arsızca (bir şey) istemezler. Siz hayır olarak ne verirseniz, şüphesiz Allah onu bilir." Bakara/273

Said bin Cübeyr şöyle dedi: Onlar Allah yolunda yaralandılar ve kronik hastalıklara yakalandılar bunun üzerine yüce Allah onlara Müslümanların mallarında bir hak kılmıştır. Durer el Mensur 2/89

Amaç: Sadakalarda öncelik en fazla ihtiyaç sahibi olana verilmesidir. Bunun üzerine ihtiyaç sahibinin sevabı diğerlerden daha fazla olur.

Şayet vereceğiniz tutar, iki kişinin ihtiyacını karşılıyorsa ikisinin arasında bölüştürün. Şayet bir kişiye yetiyorsa istediğiniz kişiye verebilirsiniz. Fakat bunu gizlemeye özen gösterin ki diğerinin kalbine kin veya kıskançlık girmesin.

Şeyh İbn Baz Rahimehullah'a şöyle soruldu: Çıkarılan zekatın tutarı az ise bir fakire verilmesi mi daha faziletli yoksa birkaç kişiye dağıtılması mı?

Cevap: Zekat az ise bir yoksul aileye verilmesi daha faziletlidir. Çünkü bunu birkaç kişiye verilmesi onun yararını azaltmaktadır. Fetava ibn Baz 14/316

En iyisini Allah bilir.